

260914

Privattandläkarnas remissvar avseende förslag till föreskrifter med anledning av krav på delegering för ersättning inom det statliga tandvårdsstödet. Diarienummer 4.1-20826/2026

Inledning

Privattandläkarna är branschorganisationen för den privata tandvården i Sverige. Vi är den enda organisation som företräder privata vårdgivare inom tandvården. Cirka 70 procent av landets privata tandvårdsverksamheter är medlemmar i organisationen, och omkring 75 procent av alla kliniskt verksamma privata tandläkare arbetar hos något av våra medlemsföretag.

Övergripande synpunkter

Privattandläkarnas principiella utgångspunkt är att en ersättningsberättigande åtgärd som enligt Socialstyrelsens regelverk får utföras av en viss person också bör kunna ligga till grund för ersättning inom det statliga tandvårdsstödet. Ersättningssystemet bör som utgångspunkt inte innehålla särskilda krav på vem som får utföra en arbetsuppgift utöver de krav som gäller för att vården ska vara säker och utföras i enlighet med gällande regelverk.

Socialstyrelsen konstaterar i konsekvensutredningen att de arbetsuppgifter inom tandvården som kan innebära de största riskerna för patienterna redan är reglerade genom HSLF-FS 2025:51 och HSLF-FS 2017:37. För övriga, oreglerade arbetsuppgifter bedömde Socialstyrelsen i samband med den nyligen genomförda översynen att det inte fanns behov av särskilda formella delegeringskrav.

Privattandläkarna anser att denna bedömning bör väga tungt även vid utformningen av reglerna för det statliga tandvårdsstödet.

Två regelverk riskerar att styra samma arbetsuppgift på olika sätt

Den föreslagna regleringen riskerar att skapa en situation där en arbetsuppgift får utföras enligt Socialstyrelsens regler och bedöms kunna utföras på ett patientsäkert sätt, men där samma arbete inte berättigar till statlig ersättning om ett särskilt formellt delegeringsförfarande inte har följts.

Det innebär i praktiken att TLV:s regelverk kommer att påverka arbetsfördelningen inom tandvården på ett sätt som inte motiveras av Socialstyrelsens regler om vem som får göra vad i vården.

Privattandläkarna ser en principiell risk med detta. Det bör finnas starka skäl för att genom ersättningssystemet införa formkrav för arbetsuppgifter där den myndighet som ansvarar för regelverket kring patientsäkerhet nyligen har bedömt att motsvarande formkrav inte behövs.

Förslaget ökar administrationen

Privattandläkarna anser att det är problematiskt att man kort efter att generella formkrav för delegering av oreglerade arbetsuppgifter har tagits bort – bland annat för att minska administrationen och lägga större vikt vid faktisk kompetens – inför nya administrativa krav med ersättningssystemets kontrollbehov som grund.

Att motverka felaktiga utbetalningar från det statliga tandvårdsstödet är viktigt. Generella administrativa krav som träffar samtliga vårdgivare måste dock stå i proportion till problemets omfattning och den faktiska risken för felaktiga utbetalningar.

Privattandläkarna ifrågasätter därför om den föreslagna regleringen är proportionerlig. Nyttan för kontrollen av det statliga tandvårdsstödet måste vägas mot den administrativa belastningen för vårdgivarna och risken för att resurser tas från patientarbetet.

Kontrollen av felaktiga utbetalningar bör i första hand vara riskbaserad och riktas mot de situationer där det finns en faktisk risk för felaktigheter.

Risk för begreppsförvirring

Den nya regleringen riskerar dessutom att leda till begreppsförvirring mellan delegering och arbetsfördelning.

En oreglerad arbetsuppgift kan ur ett patientsäkerhetsperspektiv fördelas utifrån den enskildes kompetens. Med den föreslagna regleringen kan samma arbetsuppgift samtidigt omfattas av krav på formell delegering för att vården ska berättiga till statlig ersättning.

Det blir svårt att förklara för vårdgivare och personal varför en arbetsuppgift enligt ett regelverk får utföras utan formell delegering, medan samma arbetsuppgift enligt ett annat regelverk kräver delegering för att ersättning ska kunna lämnas.

Det finns därför en risk för att vårdgivare av försiktighetsskäl bygger upp betydligt mer omfattande delegeringssystem än vad som egentligen krävs. Det skulle ytterligare öka den administrativa belastningen utan motsvarande nytta för patientsäkerheten.

Behov av tydlig och administrativt enkel vägledning

Då särskilda delegeringskrav införs inom det statliga tandvårdsstödet är det mycket viktigt att föreskrifterna och den tillhörande vägledningen blir tydliga och enkla att tillämpa.

Det måste tydligt framgå att syftet med regleringen är att kontrollera rätten till statlig ersättning och inte att införa nya patientsäkerhetskrav vid sidan av Socialstyrelsens regelverk.

Vägledningen bör särskilt tydliggöra:

- när formell delegering krävs för att en åtgärd ska vara ersättningsberättigande,
- när en arbetsuppgift kan utföras inom ramen för vanlig arbetsfördelning,
- när en arbetsuppgift kan utföras som ett vårdmoment inom en legitimerad behandlares åtgärd, och
- hur länge ett delegeringsbeslut gäller och i vilka situationer det behöver förnyas.

Det är angeläget att regleringen inte leder till att vårdgivare bygger upp mer omfattande delegeringssystem än vad som faktiskt krävs.

För Privattandläkarna

Lars Olsson
Näringspolitisk chef